

Konkluzje Rady w sprawie Demokratycznej Republiki Konga

1. Unia Europejska jest głęboko zaniepokojona sytuacją polityczną w Demokratycznej Republice Konga (DRK). Stanowczo potępia akty skrajnej przemocy, do których doszło 19 i 20 września 2016 r., szczególnie w Kinszasie. Wydarzenia te pogłębiły jeszcze bardziej sytuację impasu, w jakiej znalazła się DRK z powodu niesporządzenia w terminie przewidzianym w konstytucji spisu wyborców w celu przeprowadzenia wyborów prezydenckich. W tym względzie UE przywołuje swoje konkluzje z 23 maja 2016 r. i potwierdza, że główna odpowiedzialność za zorganizowanie wyborów spoczywa na władzach DRK.
2. Kryzys polityczny w DRK może zostać rozwiązany wyłącznie na podstawie publicznego i wyraźnego zobowiązania się wszystkich podmiotów do przestrzegania obowiązującej konstytucji, w szczególności w odniesieniu do ograniczenia kadencji prezydenta, oraz w drodze merytorycznego, pluralistycznego, bezstronnego i przejrzystego dialogu politycznego. Rozwiązanie kryzysu musi zakończyć się – zgodnie z duchem rezolucji nr 2277 Rady Bezpieczeństwa ONZ – organizacją wyborów prezydenckich i parlamentarnych w jak najkrótszym terminie w 2017 r. Jeżeli przed upływem obecnej kadencji prezydenta nie uda się uzgodnić kalendarza wyborczego, UE będzie musiała zastanowić się nad wpływem takiej sytuacji na jej stosunki z rządem DRK.
3. Dialog, w którym pośredniczy Unia Afrykańska w Kinszasie i który jest wspomagany przez UE jako członka grupy wsparcia, powinien w najbliższych tygodniach utworzyć drogę do kolejnego etapu bardziej pluralistycznego procesu politycznego. Do dnia 19 grudnia konieczne będzie sprecyzowanie, w jaki sposób będzie przebiegał okres przejściowy do czasu organizacji wyborów. UE podkreśla pilny charakter sytuacji i znaczenie zaangażowania w ten proces wszystkich najważniejszych ugrupowań politycznych i społeczeństwa obywatelskiego, w tym Konferencji Episkopatu DRK. Wzywa parlamentarną większość i opozycję, by dążyły do niezbędnych kompromisów opartych na szerokim poparciu społeczeństwa.
4. Aby zapewnić atmosferę sprzyjającą prowadzeniu dialogu i organizacji wyborów, rząd powinien wyraźnie zobowiązać się do czuwania nad przestrzeganiem praw człowieka i praworządności oraz do zaprzestania wszelkich przejawów instrumentalnego wykorzystywania wymiaru sprawiedliwości. UE wzywa do uwolnienia wszystkich więźniów politycznych i wstrzymania politycznie umotywowanych postępowań sądowych wobec przedstawicieli opozycji i społeczeństwa obywatelskiego, a także do rehabilitacji ofiar wyroków politycznych. Zakaz demonstracji pokojowych oraz zastraszanie i nękanie przedstawicieli opozycji, społeczeństwa obywatelskiego i mediów uniemożliwiają przygotowanie procesu pokojowych i demokratycznych przemian. W tym kontekście udział UE w nowych programach reform policji i wymiaru sprawiedliwości nie może zostać zapewniony. UE wzywa misję stabilizacyjną ONZ w DRK (MONUSCO), by – w ramach swojego mandatu obejmującego ochronę ludności cywilnej oraz w granicach dostępnych jej środków i zdolności – roznieściła swoje siły ze skutkiem odstraszającym, oraz zwraca się do władz o pełną współpracę we wdrażaniu rezolucji przyjętej podczas 33. sesji Rady Praw Człowieka.
5. Bardzo liczne przypadki aresztowań, które nastąpiły po wydarzeniach z 19 i 20 września, budzą poważne obawy co do przestrzegania procedur prawnych i chęci zagwarantowania niezależnego wymiaru sprawiedliwości. UE usilnie nawołuje wszystkie podmioty, zarówno ze strony władz, jak i ze strony opozycji, by odrzuciły stosowanie przemocy. Przypomina, że siły bezpieczeństwa ponoszą główną odpowiedzialność za utrzymanie porządku publicznego przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania podstawowych wolności. Niezależne dochodzenie powinno umożliwić szybkie ustalenie indywidualnej odpowiedzialności poszczególnych osób. Misja MONUSCO i Wspólne Biuro ONZ ds. Praw Człowieka w DRK powinny móc bez przeszkód wykonywać swoje zadania w zakresie dokumentowania. UE odnotowała również komunikat prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego z 23 września 2016 r., w którym oświadczył, że bardzo uważnie monitoruje sytuację w DRK.
6. UE ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją we wschodniej części kraju, szczególnie w Beni. W tym kontekście UE przypomina o rezolucji nr 2293 Rady Bezpieczeństwa ONZ, w której ustalono ośmiostronowe ramy prawne dotyczące środków ograniczających wobec osób i podmiotów odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka.
7. Wobec ryzyka niestabilności w kraju i wiążącego się z tym zagrożenia dla całego regionu UE pozostaje w pełni zaangażowana. Państwa członkowskie zgadzają się obecnie co do konieczności skoordynowania podejścia w zakresie wydawania wiz dla posiadaczy paszportów dyplomatycznych lub służbowych. UE wykorzysta wszelkie dostępne jej środki, w tym zastosuje indywidualne środki ograniczające przeciwko osobom odpowiedzialnym za poważne naruszenia praw człowieka, podżeganie do przemocy lub stwarzanie przeszkód w dążeniu do wyjścia z kryzysu w sposób oparty na konsensusie, pokojowy i zgodny z aspiracją narodu kongijskiego do wybrania swoich przedstawicieli. Rada zwraca się do wysokiej przedstawiciel, by zainicjowała prace w tym kierunku.
8. Rada zwraca się do wysokiej przedstawiciel, by zainicjowała prace w tym kierunku. UE przypomina, że w ostatnich latach podjęła znaczne wysiłki na rzecz wsparcia DRK, i potwierdza swoją gotowość do zintensyfikowania tych wysiłków, ponawiając jednocześnie swój apel do rządu DRK z 2 czerwca 2016 r. o jak najszybsze zainicjowanie dialogu politycznego na najwyższym szczeblu, zgodnie z art. 8 umowy z Kotonu. UE jest gotowa udzielić wsparcia, w tym finansowego, na rzecz przejrzystego procesu wyborczego opartego na pluralistycznym porozumieniu politycznym i jasnym harmonogramie uzgodnionym przez zainteresowane strony, o ile zostaną spełnione wszystkie warunki przewidziane w konstytucji DRK oraz rezolucji nr 2277 Rady Bezpieczeństwa ONZ. W takiej sytuacji UE będzie nadal angażować się, jako członek grupy wsparcia, w ułatwianie procesu przemian i ściśle współpracować z partnerami, zwłaszcza afrykańskimi. UE docenia istotne starania partnerów regionalnych na rzecz zbliżenia stanowisk, zwłaszcza w perspektywie zbliżającego się szczytu w sprawie DRK organizowanego w Luandzie przez Międzynarodową Konferencję w sprawie Regionu Wielkich Jezior, ONZ i Unię Afrykańską oraz posiedzenia ministerialnego Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju.